

Podajmo se zdaj čez železni „Hradeckov most“, da pridemo na „mestni trg“ (Rathhausplatz). Veči del vse hiše tukaj na levi in desni strani se po stavbi, kakor tudi trg sam po svoji zasukani obliki, kažejo jako starinske. Mestna hiša (Rathaus, spačena v „rotovž“) je prav tako, kakor jo še danes vidimo, bila zidana okoli leta 1717.

Kar ste danes „škofija“ in sosedna na pol Kordinova na pol korarska hiša, ki je od zadej nekako podobna trdnjavi, tu so v 15. in 16. stoletju bivali Avstrijski vladarji. Vojvoda Ernest železni, ki je leta 1416. plemenitažem Ljubljanskim ukazal utrditi svoje hiše proti napadom Turškim, imel je današnjo škofijo za svojo rezidenco, kajti Ljubljana je prvega škofa še le dobila leta 1461.

Korarske hiše izvirajo iz 16. in 17. stoletja. Hiša s številko 13. „pred škofijo“, kjer stanuje danes kanonik pl. Hillmayer, kaže še danes napis: „domus canonici Kirchperger“, — hiša s številko 12, ki ni več korarska, ampak Jančarjeva, ima letno številko 1669. (Kon. prih.)

Politične stvari.

Če pride do vojske med Angleži in Rusi, kak jej utegne biti konec?

O tem vprašanju se zdaj povsod čujejo razgovori, se ve da vsi judovski Avstrijski in Angleški časniki unisono kričijo: „Moskovitar se mora pregnati in bode pregnan od Balkanskega polotoka!“

Čujmo tedaj, kako „Wehrzeitung“, strokovnjašk Dnnajski list, to reč razklada.

Časniki — pripoveduje ta list — ki tako za gotovo prerokujejo propad Rusom in zmago Angležem, najjasneje kažejo, da še Angleške vojne moči ne poznajo. Regularna armada šteje 144.894 mož in 482 topov, med temi 11.780 konjikov in 11.544 topničarjev. Pa še od teh je tretjina raztresena po Angleških naselbah, te tretjine bi tedaj Angleži v vojski z Rusi ne mogli rabiti. — Reserve štejejo 121.106 mož; od teh se prvi oddelek (70.000 mož) ravno sklicuje. O tej rezervi se ve, da je orožje dobro, nič prida pa so vojaki. Konjištvo in topništvo pa tudi nima kónj, treba bi bilo, jih za vojsko še le nakupiti, in, kar je še več, naučiti jih in privaditi. Koliko pa je vredna armada, ki si o začetku vojske še le mora iskati konj, vsak lahko sprevidi.

Pomočna vojna Angležev bi se spravila na 291.105 mož. Milice (narodne vojne) pa po postavi ne smejo zunaj dežele rabiti, k večemu po ukazu kraljice one polke, ki se za to ponudijo, po kanalskih otokih, na Gibraltaru in na Malti.

Če vse te vojne moči seštejemo, jih je vseh skup 557.103 mož, od katerih bi bila pa komaj polovica za rabo v vojski.

Kako močno je Angleško brodovje, o tem se natančnega ne ve. O vojski z Rusi bi ladije tudi večidel bile le za varstvo obrežja (primorja) in za prevažanje vojakov in vojne tvarine.

O moči Ruske armade smo mi že unidan pisali. Zdaj, ko je car ukazal na novo osnovati 3 divizije pešcev in 24 baterij, znaša število vojakov 900.000 mož in 1970 topov. Vojne na suhem ima Rusija memo Angležev najmanj trikrat več. Razen tega so Ruski vojaki vsi drugi korenjaki kakor Angleški. Star pregovor pravi, da „vojska je najboljša šola vojakom“. Rusi so tako težavno in strašno nevarno vojsko že slavno prestali, Angleškim vojakom pa manjka še krsta v voj-

ski, poskušnje v ognji. Ne dá se tajiti, da bi Angleži morebiti skonca, dokler bi bil boj le ob obrežji, tu pa tam Ruse nazaj potisnili; vse drugače pa bo, če se vojska razvija na suhem, v notranji Bolgariji. Rusi so tam danes že kakor doma.

Najprvo se bodo — se ve da — sprijeli in poganjali za Galipoljski polotok in za ustje Črnega morja, ker ni verjeti, da bi se sprijeli pri Carigradu. Dvomljivo je, če bodo Rusi mogli obdržati Galipolje in tako zapreti Angležem Belo (Marmarno) morje. Iztok Bospora v Črno morje pa bodo Rusi morali na vsak način držati, ker Rusija le tako more obrežje Črnega morja obraniti pred Angleškim brodovjem. Zato bodo Rusi podvivali se že o napovedi vojske zasesti trdnjave na obeh stranéh Bospora. To se pa tem lože zgodi, ker je Črno morje zdaj čisto prosto in se dadó vojne trume vsak hip od Varne in Batuma celó v Skader (Skutari) na Azijatski strani Bospora postaviti na suho. Da bi Angleži silili čez morske sooteske v Črno morje, to se skoro ne dá misliti, ker bi jim potem utegnili Rusi ne le prepreči pot nazaj, ampak jih celó popolnoma odrezati od domovine.

Brodovje Angleško bi moralo jadрати v Črno morje še le tedaj, ko bi Angleži na suhem zasedli obá bregova Bospora, potem Bujukdere, Rumeli in Kilios, in te kraje tako vtrdili, da bi brodovju tudi s suhega nihče ne mogel blizo. Za Angleže in Ruse so tedaj trdnjave ob Bosporu tisti Malakov, ob katerem so si leta 1854. Evropske vojne tako hudó glavo razbijale.

Pa še tudi potem, če bi se Angležem posrečilo, Dardanele in Bospor tudi od suhe strani popolnoma dobiti v svojo oblast, še Rusija ne bi nič izgubila — dobila bi sicer res tudi nič.

Prestriči Ruskim armadam zvezo z domovino, kar trdijo nekateri časniki, bi se Angležem utegnulo posrečiti le za par dni, če bi celó še Donavo v svojo oblast dobiti skušali. V obče bi Ruske armade pa imele navadno zvezo z domovino še prej ko slej, in to tem bolj, ker so Podonavske trdnjave Siščeva (Sili-strija), Rusčuk, Nikopolje in Vidin zasedene po Rusih. Boj na suhem, v Bolgariji, ki bi moral biti, če bi hoteli Angleži Ruse pregnati iz pridobljenega posestva, bil bi pa za Angleže celó prenevaren, menda Angleži nimajo ne enega vojskovodje, ki bi vzel to odgovornost ná-se.

Če bi Angleži toraj kje zmagati mogli, bi bilo to le pri Carigradu. Taka zmaga pa bi iztočno vprašanje le še bolj zavlekla. Angleži bi bili v Carigradu, Rusi pa v Drenopolji, dokler bi se ne pripetilo kaj nepričakovanega, kar bi te ali one pregnalo. — Tako piše izvedenec v „Wehrzeitung“.

Po vsem tem je Rusija že tako na trdnem, da jej ne bo kmalu kdo mogel do kože.

Naši dopisi.

V Gorici 28. aprila — Kakor v Kviškem, izvršil se je sijano tudi tabor (to je „Slogin“ zbor) v Kobaridu. Te dni je nesla deputacija 10 veljakov na teh taborjih izvoljena pod vodstvom profesorja in deželnega poslanca g. Povše-ta adreso do Nj. veličanstva v Trst, da jo gospod namestnik pošlje na Dunaj. Slovenska shoda in dotični sklepi so nekatere naše Lahe — prav za prav oba liberalna organa laška „L'isonzo“ in „Goriziano“ — hudo razdražili. Ker nista smela tolči konja, tolkla sta tem strastnejše po sedlu. Spravila sta se nad tista dva slovenska moža, ki sta imela ponjuci misli pri taborjih naj več opraviti, in ju pred (svojim) svetom ovájala. Sicer pa so te novice že pre-